

Miljøkonsekvensrapport til § 16a IE-brug

Vikærgård

Sønderkærvej 4, 7330 Brande

Konsumæg etageanlæg i eksisterende stalde – nye stalde i samme stil til konsumæg konventionel drift. Ændring fra øko til konventionel

Skema 242374 i Husdyrgodkendelse.dk

Version 3 indsendt 9. juli 2024

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Datablad

Ansøger og ejer	<i>Peder Gasbjerg Sandfeldvej 55 7330 Brande Kontaktperson på miljø sagen: Peder Gasbjerg, ejer Mobil: 4031 9231 Mail: pg@sandfeldhojgaard.dk</i>
Husdyrbrugets adresse	<i>Sønderkærvej 4, 7330 Brande</i>
CVR-nummer	<i>39409720 Sønderkær Æg ApS</i>
CHR-nummer	<i>20286</i>
Kommune	<i>Ikast-Brande Kommune</i>
Ejendomsnummer	<i>7560006024</i>
Matrikel-nr.	<i>8d m. fl., Uhre By, Brande</i>
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	<ul style="list-style-type: none">- <i>Sandfeldvej 55, 7330 Brande</i>- <i>Vesterdamvej 4, 7330 Brande</i>- <i>Kærvej 11, 7330 Brande</i>
Biaktiviteter	<i>Nej</i>
Ansøgningskema	<i>242374 – Ansøgning nudrift 201748</i>
Konsulent	<i>Velas, CVR 30869052 Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg Nikolaj Mazanti Aaslyng, Miljørådgiver, Cand.scient. i husdyrvidenskab Mail nima@velas.dk Mobil 2519 5520</i>
Ansøgning indsendt	<i>7. januar 2024.</i>

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Sønderkærvej 4. Produktionen blev oprindeligt søgt som økologisk ægproduktion. De første to rotationer med mulighed for konventionel ægproduktion. Nu søges der om tilladelse til forsat konventionel ægproduktion i eksisterende stalde 1 + 2 uden bygningsmæssige ændringer. Den nuværende godkendelse omfatter stald 3+4, etablering skal gennemføres med etageanlæg til skrabe-høns. Stald 3+4 er ændret i form og placering i forhold til oprindeligt ansøgning.

Den eksisterende godkendelse er søgt i skema 2018. Godkendelsen omfattede 2 par identiske stalde, dvs. 4 stalde hvoraf de to nordligste er etableret. Der var tale om økologisk ægproduktion med inventar (etageanlæg med gødningsbånd). Der blev i 2018 givet tilladelse til to rotationer med konventionelle dyr, hvor efter produktionen skulle være økologisk.

Figur 1. Figuren til venstre viser den oprindelige placering og figuren til højre hvis den nye placering af stald 3+4.

Med ændringen i skema 242374 skal den nye godkendelse være til konventionel ægproduktion, da ansøger ikke længere producerer økologiske konsumæg. Ansøgningen til skrabe- og frilandæg bevirker at hønsegårdene i fremtiden vil stå tomme når der produceres skrabeæg, og være i brug når der produceres frilandsæg. Hvis der etableres hønsegårde, etableres de ikke inden for de nye § 3 områder. De to endnu ikke opførte stalde (nr 3 og nr 4) etableres nærmere nuværende bygninger på Vikærgård.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved uændret staldforhold og ændret drift med anvendelse af eksisterende gødningslager. Der er tale om et IE brug, derfor vil miljøledelse blive inddraget i godkendelsen, for at sikre at der anvendes ny teknologi og at ressourcerne udnyttes bedst muligt.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Indholdsfortegnelse

Datablad.....	2
Forord.....	3
1. Indledning.....	6
2. Ikke-teknisk resume.....	6
2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør	13
3. Husdyrbruget og det ansøgte.....	15
3.1 Indretning og drift af anlægget	15
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	19
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug.....	19
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed	19
3.4.1 Generelle afstandskrav	21
3.5 Ammoniakemission.....	22
3.5.1 Naturpunkter	22
3.6 Lugtemission	27
3.6.1 Kumulation til naboer	27
3.7 Øvrige emissioner og gener	28
3.7.1 Støj.....	28
3.7.2 Støv.....	28
3.7.3 Lys	29
3.7.4 Skadedyr	29
3.7.5 Transporter	29
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer	30
3.8.1 Døde dyr.....	30
3.8.2 Affald	31
3.8.3 Olie og kemikalier	32
3.8.4 Energiforbrug.....	33
3.8.5 Vandforbrug.....	33
3.9 BAT-Ammoniakemission	33
3.10 Grænseoverskridende virkninger	36

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne	37
4.1 <i>Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter.....</i>	37
4.2 <i>Begrænsning af ammoniakemission</i>	38
4.3 <i>Afsætning af ammoniak til nærliggende natur.....</i>	38
4.4 <i>Lugtgener for omboende</i>	39
4.5 <i>Støjgener.....</i>	39
4.6 <i>Støvgener.....</i>	40
4.7 <i>Lyspåvirkninger.....</i>	40
4.8 <i>Skadedyr</i>	40
4.9 <i>Transporter</i>	41
4.10 <i>Energi.....</i>	41
4.11 <i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen.....</i>	42
4.12 <i>Påvirkning af jordarealer og jordbund.....</i>	42
4.13 <i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	42
4.14 <i>Alternative løsninger.....</i>	43
4.15 <i>Oplysninger om konsulenten</i>	44
5. Oplysninger om IE-husdyrbruget.....	44
5.1 <i>Ophør af IE-husdyrbruget</i>	44
5.2 <i>BAT: Råvarer, energi, vand og management.....</i>	45
5.2.1 <i>BAT-Energi</i>	45
5.2.2 <i>BAT-Vand</i>	45
5.2.3 <i>Management</i>	45
6. Konklusion	46

1. Indledning

Der er på Sønderkærvej 4, i dag en miljøgodkendelse efter § 16a, stk. 2 i Husdyrbrugloven fra den. 6 juni 2018. Godkendelsen omfattede 4 ens stalde (4 x 3.016 m²) med økologiske æglæggere, tilsammen 12.064 m² produktionsareal til økologisk konsumægproduktion.

Produktionsformen skal ændres fra økologisk konsumægproduktion til skrabe- og frilandsægproduktion. Markedets behov for de enkelte ægtyper afgør den aktuelle produktionsform. Da stald 1+2 er blevet etableret lidt mindre end oprindeligt ansøgt er produktionsarealet i stald 1+2 ca. 104 m² mindre i ansøgt drift end i nudrift. Stald 3+4 både ændres med hensyn til form og placering. Management for de to produktionsformer er identisk.

Ansøgt produktionsareal justeres til 5.824 m² i stald 1+2 og 6.112 m² i stald 3+4. Samlet søges om 11.936 m² etageanlæg til friland- og skrabe høner.

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver konsekvenser ved omlægning af konsumægproduktion fra økologisk til skrabeæg eller frilandsæg på Sønderkærvej 4. Ægpakkeriet er med til at afgøre hvilken produktionsgren det enkelte hold skal producere. Der kan altså være enten skrabeæg eller frilandsproduktion på ejendommen.

Denne rapport er opdelt i seks kapitler, hvilket ses i indholdsfortegnelsen.

2. Ikke-teknisk resume

Denne ansøgning om miljøgodkendelse ændrer produktionsformen. Ansøger har i dag godkendelse til en økologisk ægproduktion. Produktionsformen ønsker ansøger at ændre til konsumægproduktionen fra skrabe- og frilandshøner. Dette skifte betyder at belægningen af æglæggende høner stiger i staldene og at foderblandinger kan tilsættes kunstigt fremstillet aminosyrer, mineraler og vitaminer.

Eksisterende stalde 1+2 ændres. Konventionel drift kan etableres i staldene uden ændring, belægningen er den samme for begge de konventionelle drifter. Der sker ingen bygningsmæssige ændringer, da inventaret er indrettet til ægproduktion og dimensionen i eksisterende stalde så det passer til konventionel ægproduktion. I perioder hvor der produceres frilandsæg vil hønsegården blive benyttet. Efterspørger ægpakkeriet flere skrabeæg vil hønerne udelukkende være i staldanlægget. Dermed vil der være en tomgangsperiode for hønsegårdene.

Figur 2. Situationsplan fra tidligere godkendelse fra 2018.

På Sønderkærvej 4, 7330 Brande var der et gammel bygningsæt bestående af flere mindre bygninger, som er revet ned i 2023/2024. Bygningsættet ses på ovenstående figur 2. Fremadrettet vil der ikke blive opført høsegårde rundt om stal 3+4, dog ønskes der fortsat mulighed for at etablere høsegårde rundt om stal 1+2, hvis der skulle blive behov for det.

I forbindelse med produktionsanlægget i rundbuehallerne er der en nedgravet opsamlingsbeholder til vaskevand på ca. 50 m³. De to tvillingestalde nr. 1 + 2 måler ca. 2 x 2.000 m² i grundplan, veranda på hver side måler 669 m². Ventilationen består af udblæsninger i taget og med vægventiler i siderne. Tvillingestaldene er opført i antracitgrå stålplader med en højde på ca. 6 meter, en bredde på 20 meter og en længde på 102 meter. På begge ydersider af rundbuehallerne er der en 6,60 meter bred veranda. De har en benhøjde på 2,5 meter – ligeledes i antracitgrå stålplader. I verandaen er der låger langs jorden i hele bygningens længden, de åbnes når hønerne skal i høsegården. Verandaen er en overdækket fast konstruktion som afgrænser stal og udeareal. Inde i stalden afgrænses veranda og inderstal med et gardin som kan hæves og sænkes. Veranda arealet kan på den måde også gøres til et areal hvor der ikke er permanent adgang.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Hønerne lukkes fra hønsehusene og verandaen til udearealerne gennem udgangshuller. De kan åbnes manuelt eller automatisk. Fra verandaen har hønerne mulighed for fri adgang til udeareal. I ansøgt drift har hønerne adgang til hønsegården, hvis der produceres frilandsæg. Ved produktion af skrabeæg har hønerne kun adgang til inderstald og veranda.

Staldene er indrettet med 6 adskilte sektioner i hver, hønerne kan frit bevæge sig rundt. Hver sektion i hønsehuset er indrettet med etager, hvor hønerne kan bruge de forskellige niveauer til at sidde, skrabe og støvbade, æde eller gå i reden. Det faste gulv i verandaerne fungerer som skrabeareal med strøelse, her kan også tildeles grovfoder på gulvet. Etagerne i inderstalden er forsynet med gødningsbånd. Gødningsbåndet er monteret under rederne og etagerne, og vil blive anvendt 3 gange ugentlig. Gødningsbåndene i stald 1+2 transporterer husdyrgødning til den nordligste ende af staldene og i stald 3+4 til den sydligste ende. Ansøger har oplyst at gødningen kommer direkte på lastbiler og køres væk med det samme. Gødningscontainerne er fortsat med i ansøgt drift, for at opretholde muligheden for at der kan opsættes gødningscontainer hvis straks afhentningen ikke kan lade sig gøre.

Figur 3. Ansøgt placering af stald 3+4.

De to nye rundbuehaller (stald nr. 3+4) indrettes også med etageanlæg. Staldene 3 + 4 har udover veranda på ydersiden også et overdækket verandaareal mellem staldene. Placeringen og produktionen muliggør kun skrabeæggs produktion, der er ingen hønsegårde tilknyttet de to stalde.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Derfor er de to stalde heller ikke udstyret med udgangshuller til det fri. Den store veranda mellem staldene er med plant gulv og strøelse. Her kan der etableres forskellige former for aktiviteter som hønerne kan adspredes med og som giver dem mulighed for at udføre naturlig skrabe og fødesøgnings aktivitet.

De nye staldes dimensioner ses i tegningsmaterialet.

Husdyrgødningen bliver afhentet til kompostering eller til biogasanlæg.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Der er foretaget lugtgeneberegninger i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne er foretaget til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone. Beregningerne viser, at lugtgeneafstanden er overholdt.

Det vurderes at anlægget kan renholdes og at der er tilstrækkelig afstand til naboer til, at der ikke opstår lugtgener.

Landskab

Produktionsanlægget ligger ca. 5 km sydvest for Brande by, der er nærmeste byzone og ca. 7,3 km sydvest for nærmeste sommerhusområde. Nærmeste landsby er Uhre by, der ligger ca. 1,1 km øst for produktionsanlægget. Nærmeste område i landzone, der i lokalplan (Plannummer: 54 – For et område til jordbrugsparceller ved Brogårdvej i Uhre), er udlagt til boligformål, ligger ca. 1,3 km øst for produktionsanlæggets ønskede placering. Nærmeste nabobeboelse (Engebækvej 44, 7330 Brande) uden landbrugspligt er ca. 945 meter i sydvestlig retning.

Afstandskravene i forhold til det nye byggeri er vist i tabel 1. Staldene bygges sammen to og to, hvor stald nr. 1 og 2 blev etableret i tilknytning til ejendommens daværende eksisterende bygninger. Der er mulighed for at etablere hønsegårde mod vest og øst for stald 1 og 2. Det betyder, at stald nr. 3 og 4 skal bygges på ejendommens sydlige arealer.

Tabel 1. Afstandskrav.

	Krav i meter	Afstand i meter
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	Ca. 26 m fra stald 3+4 til boring nr. 104.1453
Alment vandforsyningsanlæg	50	Ca. 2,6 km fra anlæg (Uhre Vandværk)
Vandløb/dræn/sø	15	Ca. 364 m til Sønderkær bæk fra Stald 3+4
Offentlig og privat fællesvej	15	Ca. 82 m fra Stald 3+4 til Sønderkærvej
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Mere end 25 m
Beboelse på samme ejendom	15	Ca. 129 m til det tidligere stuehus
Naboskel	30	Ca. 122m fra stald 3+4 til mat.nr. 9k Uhre By, Brande

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakudledning fra ægproduktionen overholder husdyrbrugslovens krav om maksimal ammoniakbelastning på særligt følsomme naturområder, som er beskyttet efter dansk - og EU-lov i forhold til KAT 1 natur og KAT 2 natur.

Ikast-Brande Kommune har over et par dage i 2024 besøgt de nærmeste naturområder og har delt områderne op i 5 underområder, da der er flere af områderne som har en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år, og lavet en vurdering af hvad hvert område kan tåle af merdeposition. Kommunens besigtigelse er vedlagt som bilag til ansøgningen.

Inden for område 1 er et moseområde, som kommunen Ikast-Brande Kommune vurderer er et fattigkær som har et generelt tålegrænseinterval på 10-20 kg N/ha/år, samt at mosen har en høj næringsstoffølsomhed og vurderes derfor at det specifikke grænseinterval ligger i den lave ende af det generelle tålegrænseinterval. Det vurderes at der ikke bør tillades en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år. Stald 3+4 er derfor i forbindelse med denne ansøgning og i dialog med kommunen flyttet ca. 20 m mod syd for at sikre at der kun er en merdeposition på maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Område 2 er et engområde mod nord, hvor Ikast-Brande Kommune vurderer at det generelle tålegrænse interval er på 15-25 kg N/ha/år og at engens specifikke tålegrænseinterval er i den midterste del af det generelle tålegrænseinterval. Ikast-Brande Kommune vurderer at det ansøgte ikke vil medføre en tilstandsændring af naturområdet.

Område 3 er et engområde umiddelbart nord for stald 1+2. Engen har udviklet sig siden stald 1+2 blev opført og Ikast-Brande Kommune vurderer derfor at den ansøgte udvidelse/ændring ikke vil medføre en tilstandsændring af engen.

Område 4 er et moseområde som Ikast-Brande Kommune vurderer til at have en stabil næringsstoffølsomhed, og at det ansøgte, ikke vil medføre en tilstandsændring af mosen.

Område 5 er et engområde øst for husdyrbruget og Ikast-Brande Kommune vurderer at engen har en stabil næringsstoffølsomhed i middelområdet og at det ansøgte, ikke vurderes at medføre at engens tilstand ændres.

Skiftet i ægproduktion fra økologisk til skrabeæg eller frilandsæg vurderes til at kunne gennemføres uden at forringe forhold og levesteder for naturtyper og arter som lever i området.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Der anvendes det bedste staldsystem til ægproduktionen, som er et fleretagesystem. Miljøteknologien "hyppig udmugning" er benyttet til reduktion af ammoniakemissionen. Hyppig udmugning udføres ved 3 ugentlige udmugninger, jævnt fordelt hen over ugen.

Miljøteknologien benyttes ikke for at overholde ejendommens BAT-krav, men for at overholde depositionsgrænserne til naturområderne.

Hvad ansøger vil gøre for at imødegå disse påvirkninger?

Lugt

Ved at renholde produktionsområdet minimeres lugtgenerne. Ved løbende at køre gødningen til biogasanlæg, vil lugtgener herfra også være begrænset til et minimum. Husdyrproduktionen ligger så langt fra nabobeboelser at kravene i lovgivningen mht. lugt overholdes.

Landskab

Staldene er afskærmet af diverse læbælter og mindre bevoksninger i området.

Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierede med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede og varierede dallandskab (Søhøjlandet) øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med heder og plantager vest for højderyggen. Vi ønsker at bevare og beskytte de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i Ikast-Brande Kommune. Det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monoton besidder en særlig fortælleverdi, æstetisk værdi eller rekreativ værdi.

Staldene vil i farve og form kunne skjules delvist i det flade landskab. Siloerne vil ikke overstige 12,5 m og farvevalg er med til at skjule dem. Rundbuehallerne er samme bygningstype som anvendes på andre lignende produktioner i området, de skiller sig derfor ikke ud og vil kunne forenes med de landskabelige hensyn.

De nye stalde og siloer bygges i samme stil og farver.

Figur 4. Eksisterende fjerkræstalde og de oprindelige bygninger på Vikærgård.

Natur

Ved at anvende BAT staldsystem og hyppig udmugning, er ammoniakbelastningen på den nærliggende natur ikke øget udover det som lovgivningen tillader, med det ansøgte.

Det ansøgte medfører en årlig meremission i 8-årsdrift på 7.106,3 kg NH₃-N/år og i forhold til nudrift på 4.828,0 kg NH₃-N/år.

Den største merbelastning sker tættest på staldene, dog vurderes det at det ansøgte ikke vil medføre en tilstandsændring af naturområderne.

2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør

Placering

Der har ikke været overvejelser om en alternativ placering af ægproduktionen for stald 1+2, ændringen sker i eksisterende stalde.

Stald 3+4 ønskes forsat placeret syd for Sønderkærvej for at skabe en sammenhæng i produktionen. Tidligere skulle staldene etableres her for at give tilstrækkelig plads til hønsegårdene. Det er ikke længere nødvendig for stald 3+4, det er alligevel ønsket med en vis afstand aht. biosecurity.

Staldene kan trækkes længere mod syd/vest for at reducere belastningen af naturområderne mod nord og øst. Belastningen af naturområderne syd og vest vil stige på den bekostning. Det vil også resultere i en længere transportvej til udkørsel til Sønderkærvej.

Afstanden mellem stald 1+2 og 3+4 er over 100 m, så der er mulighed for at skille produktionerne ad. Det er forsat ønsket at drive hele produktionen under samme cvr nr. så der forsat bliver tale om et samlet anlæg.

Der har ikke været overvejelser om at anvende et andet staldsystem end etageanlæg. Staldsystemet er det bedst tilgængelige og der kan praktiseres hyppig udmugning i etageanlæggene. Denne teknik er anerkendt af Miljøstyrelsen, og der er dokumentation for effekterne i Teknologibladet for den type management. Ved at fjerne den faste gødning 3 gange om ugen, reduceres ammoniakemissionen med 36 %. Anvendelse af Miljøteknologi ændres ikke. Det er en følge af at staldenes indretning og management heller ikke ændres.

Brug af veranda og etablering af ny veranda er en vej til større dyrevelfærd som erstatning for de åbne hønsegårde. Brugen af hønsegårdene er de senere år blevet mere problematisk i forbindelse med stadig hyppigere udbrud af fugleinfluenza.

Derfor er denne placering og indretning valgt til produktionen.

I forbindelse med ophør

Ved ophør af den del af produktionen, som godkendes ifølge IE reglerne, vil der forsat være husdyrproduktion. Kravene om at overholde vilkår og management, som beskrevet i denne godkendelse, vil forsat gælde.

- Ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget, skal meddeles kommunen. Det skal ske når IE-husdyrbruget har nedsat kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent til under stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2 i *Husdyrbrugloven*, eller stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
- Situationer omfattet af § 59 a, stk. 2, i *Husdyrbrugloven*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2, i *Husdyrbrugloven*
- Situationer omfattet af § 53, stk. 2, i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil stalde og gødningslagre m.v. blive tømt, og affald håndteret ifølge lovgivninger. Det vil sige at al udstyr rengøres og hele anlægget tømmes for dyr, gødning og hjælpestoffer.

Ved helt ophør af produktionen, vil der efter ansøgers opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- Der rengøres omkring eksisterende bygningsmasse, hvor gødningshåndtering har fundet sted
- Containere der har været anvendt til gødningstransport tømmes og rengøres
- Andre hjælpestoffer og emballage tømmes og rengøres og bortskaffes efter gældende regler
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler. Restlager af vaccine opbevares i køleskab. Lægemiddelrester og brugte kanyler bortskaffes som veterinært risikoaffald til genbrugsplads

3. Husdyrbruget og det ansøgte

3.1 Indretning og drift af anlægget

De nye stalde ønskes placeret med afstand til de eksisterende stalde, hvor der fortsat er mulighed for at der kan etableres hønsegårde udenfor de nye § 3 områder. Det er fortsat et ønske at etablere det nye anlæg til ægproduktion syd for Sønderkærvej. Placeringen muliggør at hønsegårdene kan etableres ved stald 1+2 hvis der kommer til at være en produktion af frilandsæg. Der skal ikke være hønsegårde til stald 3+4.

Stuehuset og de øvrige små bygninger der var på ejendommen, er revet ned i 2023/2024. Der er en nedgravet opsamlingsbeholder. Der er i forbindelse med etablering af hønseholdet er stald 1+2 opført med tilhørende veranda og hønsegårde. Der er tale om rundbuehaller i antracitgrå stålplader og de påbyggede verandaer i samme farve.

Ved den sydlige gavl af stald 1+2 er der placeret 2 stk. mat galvaniserede stålfodersiloer til hver 30 m³ foder. Siloerne er ca. 10 meter høje og 3 meter i diameter. Ved den nordlige gavl af stald 3+4 etableres der yderlige 2 fodersiloer på hver 30 m³.

Gødningen fra staldene transporteres med gødningsbånd ud i en lastbil hvorfra det køres direkte til biogas. Der tages ingen afgasset biomasse retur. For at sikre Ansøger mest muligt er der indtegnet 2 gødningscontainere i ansøgt drift, en ved stald 1+2 og en ved stald 3+4.

De to nye stalde 3+4 opføres også som rundbuehaller med verandaer. Der bliver tale om samme farvevalg og om samme type foderopbevaring. Siloer og ramper til ægafhentning bliver ved nordenden af anlægget. Gødning tages ud mod syd.

Ligesom ved stald 1+2 skal der etableres to separate veje til anlægget. En ren og en til gødningstransport.

Se figur 2.

Tabel 2. Dyretype, staldsystem og produktionsareal.

Stald	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)		
		8-års drift	Nudrift	Ansøgt
Stald 1+2	Høner, konsumæg, økologiske, fler-etagesystem med bånd	0	6.032	0
Stald 1+2	Høner, konsumæg, skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	0	5.824
Stald 3+4	Høner, konsumæg, økologiske, fler-etagesystem med bånd	0	(6.032) Ikke realiseret	0
Stald 3+4	Høner, konsumæg, skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	0	6.112
	I alt	0	6.032	11.936

8-Års drift

Ingen husdyr på ejendommen.

Nu-drift

Staldareal angivet med 2 * 3.016 m² produktionsareal til økologisk ægproduktion.

Gødningslageret (containere), 1 stk. på 14 m² gødningsareal (overflade).

Ansøgt drift

Det ansøgte staldareal i stald 1+2 er ikke ændret i forhold til nudriften. Produktionsarealet i stald 1+2 er justeret med ca. 104 m², da staldene er blevet bygget lidt mindre end oprindeligt ansøgt i 2018. Se bilag 3 for opgørelse af produktionsarealet på ejendommen.

Der er arbejdet med forskellige koncepter til udvidelsen. Stald 3+4 søges med verandaarealer og etagesystemer.

Gødningslageret udvides med endnu en gødningscontainer på 14 m²

Antallet af høner udvides. For økologisk drift må der maksimalt være 6 høner/m² nytteareal, mens den konventionelle drift tillader op til 9 høner/m² nytteareal. Skift fra økologisk drift til konventionel drift betyder altså at stipladsgrænsen for IE-brug overskrides.

Der bliver tale om et IE brug med mere end 40.000 stipladser.

Gødningsopbevaring og –håndtering

Husdyrgødningen fra ægproduktionen består af dybstrøelse og fast gødning.

Den faste gødning under etagerne og slats fjernes min. 3 gange ugentlig via gødningsbånd og transporteres direkte til lastbil som kører væk umiddelbart efter end udmugning.. Ved stald 1+2 føres gødningen til den nordlige gavl af staldene og ved stald skal det føres til den sydlige gavl.

For at sikre ansøger indgår der forsat 2 containere i ansøgt drift. I tilfælde af at der skiftes fra lastbilafhentning til containerløsning vil containerne kun blive åbnet i forbindelse med de tre ugentlige udmugninger. Ellers er de lukket med en presenning. Containerne vil blive kørt til biogasanlæg og tømmes, hvorefter de sættes på plads igen. Dele af dybstrøelsen kan også udmuges, hvis den skovles op på gødningsbånd. Al dybstrøelsen fjernes ved holdskifte i forbindelse med rengøring, typisk efter ca. 60 uger, og afsættes sammen med den faste gødning.

Foderopbevaring

Hønsefoderet opbevares i lukkede udendørs fodersiloer. Ved stald 1+2 står 2 fodersiloer med en kapacitet på hver 30 m³. Der anvendes færdigblandet foder.

Ved stald 3+4 etableres der 2 fodersiloer med en kapacitet på hver 30 m³. De nye fodersiloer etableres ved den nordlige gavl.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Ventilation

Der er etableret undertryksventilation i de eksisterende stalde med overdækket afkast i taget, vægventiler i samme side som udgangshullerne. Ventilationen drives af frekvensstyret motorer som sikrer, at energiforbruget reduceres mest mulig.

For at undgå overventilation, og dermed ekstra strømforbrug, styres ventilationsanlæggene af et computerprogram. Ventilationens indstillinger reguleres i forhold til temperatur, luftfugtighed og indlagte kurver (indsætningsdato/vægtinterval og udetemperatur).

I stald 3+4 etableres med undertryksventilation som i de eksisterende stalde.

Spildevand - Restvand

Sanitært spildevand

Sanitært spildevand fra toilet i forrummet til stald 1+2 afledes til septiktank. Den er forbundet til nedsivningsanlægget.

Sanitært spildevand fra stald 3+4 ledes til en ny septiktank som forbindes med et nyt nedsivningsanlæg der etableres i forbindelse med de nye stalde.

Stuehuset er tilkoblet en bundfældetank, der tømmes efter kommunens tømmeordning. Væske herfra nedsives også.

Spildevand fra rengøring

Som hovedregel anvendes tør-rengøring i forbindelse med hvert holdskifte. Det er derfor sjældent, at der produceres spildevand fra vask af stalddene. Der rengøres kun med vand hvis der er veterinære grunde til det. Vask med vand efterfølges af desinfektion. Rengøring og vask med vand sker mellem to hold. Vaskevandet opsamles i en samletank og tømmes efter behov af godkendt slamsugervirksomhed. Der bruges ca. 60 m³ vand årligt til vask af stalde og pakkerum.

Tagvand og overfladevand

Tagvand fra stalddene ledes til faskine mellem bygningerne, der er etableret i hele bygningernes længde. Tagvand fra ydersiderne af stalddene ledes til en samlebrønd med dræn til det åbne vandløb nord for ejendommen. Der er etableret tagrender på en del af bygningen. Tagvandet herfra ledes ligeledes til samlebrønd, som leder til drænkanaler nord for ejendommen. Der er etableret en vandbremse i samlebrønden.

Overfladevand fra de befæstede arealer ledes til diffus afledning. Under gødningscontainerne opsamles vand fra ca. 70 m² befæstet areal. Det ledes til samletank der tømmes efter behov. Der bliver også etableret en opsamlingsstank ved den støbte plads til gødningshåndtering ved stald 3+4.

Produktionsareal

Stalddene er dimensioneret med inventar efter antallet af høneplasser (stipladser), det angiver den maksimale belægning. Produktionsformen er holddrift, dvs. stalden bliver fyldt til maksimal

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

belægning, hvorefter der ikke sker genindsætning, i produktionsperioden. Den maksimale belægning for denne produktion er beregnet til ca. 80.000 hønepladser. Den forventede dødelighed ligger, for konventionelt fjerkræ, på 2 - 4 %.

Produktionen foregår efter alt ind-alt ud, og der er normalt altid æglæggende høner med samme alder i 1+2 og 3+4. Dog kan alderen på høner mellem stald 1+2 og 3+4 godt være forskellig.

I denne miljøkonsekvensrapport er følgende arealer medregnet som produktionsareal:

- Tilgængeligt gulvareal i stald
- Tilgængeligt gulvareal i veranda
- Nytteareal i inventaret
- Tilgængeligt areal med trådnæt på hylden foran reden i inventaret

Følgende områder indgår ikke i produktionsarealet:

- Redernes areal
- Servicerum og arealer i staldene hvor hønerne ikke har adgang.

Produktionsperiode og den daglige drift

De tekniske installationer udover vand-, foder-, varme- og ventilationssystem omfatter etagerne med gødningsbånd og diverse dele til styring af reder og æg-indsamling. Staldanlæggene er forsynet med siddepinde.

Ægproduktionen foregår som sagt efter princippet, alt ind-alt ud. Efter hvert hold tømmes og rengøres stalden. Rengøringen kan være grundig med vand, eller blot som tørrengøring. Efter desinfektion af stald og servicerum følger en tomgangsperiode uden dyr i stalden. Tomgangsperioden er typisk 1-2 uger. Hvert hold har en rotation på 60 – 68 uger.

Rengøringen starter med, at al gødning og strøelse fjernes fra stalden, siloer tømmes og servicerum tømmes for emballage mm. Herefter rengøres stald og inventar. Specielt rengøres ventilationen grundigt både udvendigt og indvendigt. Der afsluttes ofte med at stald, forrum og arealer ved udgange desinficeres. Arealet lige uden for stalden rengøres også. Når al synlig gødning er fjernet, klares resten af sollys og udtørring. Arealerne omkring gødningslageret har særlig fokus.

Efter tomgangsperioden, hvor stalden har stået tom og rengjort, gøres der klar til nye hønniker. Klargøringen består blandt andet af: udtørring af stalde, inventaret samles og afprøves og der tilføres en ny strøelse i en passende mængde på gulvet. Foder og vand kontrolleres. Staldene opvarmes efter behov i nogle få dage før og efter indsætningen.

I den første del af produktionsperioden er lys, vand og foder vigtig. Foder tilpasses de unge hønens udvikling, og dagslængden tilpasses det lysprogram de kommer fra. I løbet af 2-3 uger sænkes temperaturen til 16- 20 °C og hønerne kommer i lægning. Der anvendes lysprogrammer og foderfaser for at opnå den ønskede udvikling på den ønskede tid. Vand- og fodersystemer tilpasses hele tiden til dyrenes udvikling og størrelse.

Den daglige pasning består i at tilse dyrene og sørge for at foder, vand og klima er optimalt i forhold til dyrenes udvikling. Der indsamles døde dyr og der foretages inspektion mindst to gange dagligt. Drikkesystemet efterses regelmæssigt, så der altid er adgang til frisk drikkevand. Æg-indsamlingen foregår automatisk som en af de første aktiviteter om morgenen.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Flytning/indkøb af hønniker til ægproducenten

Hønnikerne er opdrættet i et andet staldsystem. De flyttes til æglæggestaldene her på ejendommen når de er 16-18 uger.

De skal flyttes umiddelbart inden kønsmodningen. Dyrene flyttes fra opdrætter til ægproducent i specielle kasser der passer til hønnikerne. Transporten foregår med lastbiler der er indrettet til formålet.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer i stald 1+2.

Stald 3+4 opføres også som rundbuehaller med veranda på yderside og mellem bygningerne. Udefra vil de to staldanlæg se identisk ud. Der anvendes samme type og størrelse af siloer til de nye stalde. Højde og dimensioner på både stald og fodersiloer vil ikke afvige meget. Bygningerne og siloernes højde i terræn vil også være den samme.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Produktionen er ikke teknisk og forureningsmæssigt forbundet med andre anlæg. Desuden anvendes ikke samme redskaber og de to staldanlæg er ikke teknisk forbundet. Reelt er der tale om to uafhængige produktioner.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed

De nye stalde skal placeret syd for eksisterende bygningsmasse i en afstand af ca. 130 m. Rundt om stald 1+2 er der mulighed for at etablere hønsegårde. Hvis hønsegårdene etableres, bliver der ikke etableret hønsegårde i det ny udpegede § 3 område.

Staldene 1+2 er beliggende på matrikel	8d, – Uhre By, Brande.
	19b, – Uhre By, Brande.
	7h, – Uhre By, Brande.
Staldene 3+4 bliver placeret på matrikel	9æ, – Uhre By, Brande.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Engebækvej 44, som er beliggende ca. 948 m fra de nye stalde.

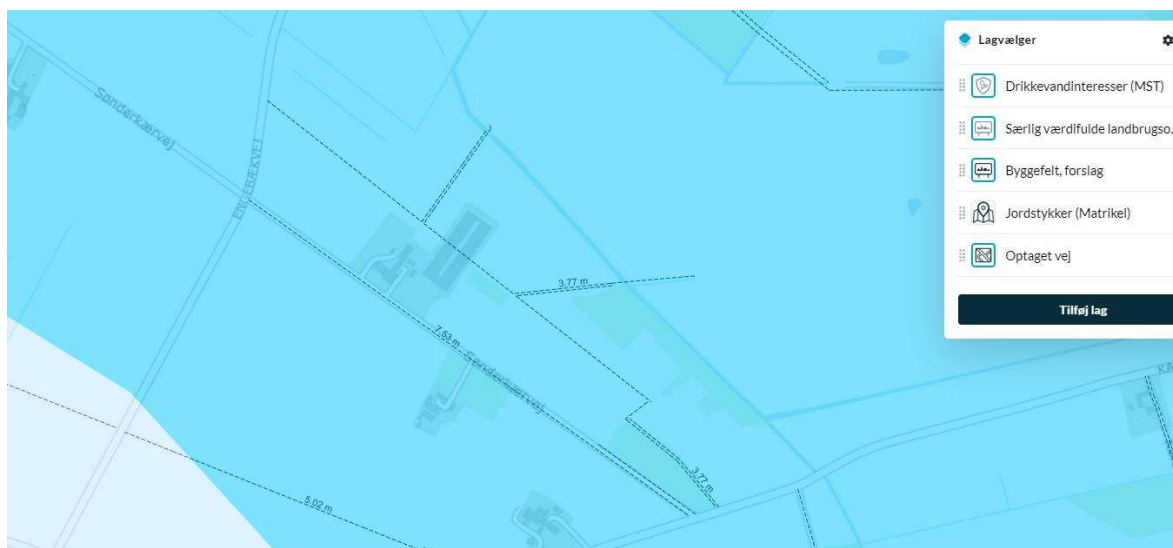
Nærmeste samlet bebyggelse er mere end 1 km væk. Området ligger i Uhre By, Nærmeste byzone er Brande. Afstanden er mere end 5 km.

De præcise afstande kan ses i skema 242374.

Landskabet

Dette afsnit er beskrevet ud fra Ikast-Brande Kommunes Kommuneplan 2021-2033 og nyeste udgave af Arealinformation (Danmarks Miljøportal).

Placeringen af eksisterende stalde og hønsegårde ligger indenfor følgende udpegninger:

Figur 5. Udpegninger i kommuneplanen.

- Indenfor område med drikkevandsinteresse

Eksisterende og nye stalde ligger ikke indenfor følgende udpegninger:

- Særligt værdifulde landbrugsområder
- Større sammenhængende landskaber
- Geologiske bevaringsværdier
- Bevaringsværdige landskaber
- Værdifulde kulturmiljøer
- Kulturhistoriske bevaringsværdier
- Økologiske forbindelser
- Naturbeskyttelsesområder

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Natur og beskyttelses linjer.

Figur 6. Beskyttelseslinjer.

Eksisterende stalde ligger udenfor:

- Søbeskyttelseslinjer
- Åbeskyttelseslinjer
- Kirkebyggelinjer
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Strandbeskyttelse
- Klitfredning
- Fredskov
- Skovbyggelinjer

3.4.1 Generelle afstandskrav

Afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6 og 8 skal vurderes i forhold til husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg, samt udvidelser og ændringer, der medfører forøget forurening.

Tabel 3. Afstandskrav

	Krav i meter	Afstand i meter
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	Ca. 26 m fra stald 3+4 til boring nr. 104.1453

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

	Krav i meter	Afstand i meter
Alment vandforsyningsanlæg	50	Ca. 2,6 km fra anlæg (Uhre Vandværk)
Vandløb/dræn/sø	15	Ca. 364 m til Sønderkær bæk fra Stald 3+4
Offentlig og privat fællesvej	15	Ca. 82 m fra Stald 3+4 til Sønderkærvej
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Mere end 25 m
Beboelse på samme ejendom	15	Ca. 129 m til det tidligere stuehus
Naboskel	30	Ca. 122m fra stald 3+4 til mat.nr. 9k Uhre By, Brande

Beskyttet vandløb (Sønderkær Bæk) er beliggende ca. 93 m nord for stald 1+2 i skel.

Staldanlægget indeholder kun dybstrøelse og meget lidt fast gødning. Der er ikke afløb og afledning af vand fra overflader med husdyrgødning. Derfor er der ikke risiko for at der vil afledes vand med rester af husdyrgødning til den åbne grøft.

3.5 Ammoniakemission

Ejendommens emission er beregnet til 7.106,3 kg NH₃-N/år. Det er opnået ved anvendelse af den beskrevne miljøteknologi, staldtype og opbevaring af husdyrgødning. Det er en meremission på 4.828,0 kg NH₃-N/år i forhold til nudrift og en meremission på 7.106,3 kg NH₃-N/år i forhold til 8-årsdriften.

3.5.1 Naturpunkter

Kat. 1 og habitat områder

Der er ikke målbar ammoniakdeposition på KAT 1 natur.

- Skjern Å og overdrev
- Karstoft Å med mose

Der ligger andre landbrug i nærheden af nogle af de undersøgte kategori 1 naturpunkter. Nærmeste punkt; Skjern Ådal, er påvirket af et andet landbrug. Der er ikke kumulation i forhold til mosen ved Karstoft Å. Totaldepositionen fra Sønderkærvej 4 er på 0,0 kg N/ha/år, og derfor under den maksimale deposition på 0,2 kg N/ha/år som er kravet med mere end 2 andre landbrug. Kravet til belastning af kat. 1 natur er dermed overholdt.

Kravet til ammoniakemission er overholdt.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Kat. 2 natur

Nærmeste kategori 2 naturområde er et overdrev beliggende mod vest ca. 3 km fra staldene.

Totaldepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Kravet om maksimal totaldeposition på 1,0 N/ha/år er dermed overholdt.

Kat. 3 natur

De nærmeste kat. 3 heder og moser omkring ejendommen er undersøgt. I forhold til 8-års drift er højeste merbelastning beregnet til 5,8 kg N/ha/år. Hele produktionen medregnes til merbelastning da der ikke var dyr på ejendommen for 8 år siden. Det vil ændre sig efter 6 juni 2026 hvor stald 1+2 vil kunne medregnes som 8 års drift.

Ikast-Brande Kommune har over et par dage i 2024 besøgt de nærmeste naturområder og har delt områderne op i 5 underområder, da der er flere af områderne som har en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år, og lavet en vurdering af hvad hvert område kan tåle af merdeposition. Kommunens besigtigelse er vedlagt som bilag til ansøgningen.

Inden for område 1 er der følgende naturpunkter:

- Mose 5 mod nordvest

Ikast-Brande Kommune vurderer at mosen er et fattigkær og har et generelt tålegrænseinterval på 10-20 kg N/ha/år, samt at mosen har en høj næringsstoffølsomhed og vurderes derfor at det specifikke grænseinterval ligger i den lave ende af det generelle tålegrænseinterval. Kommunen vurderer at der ikke bør tillades en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år. Stald 3+4 er derfor i forbindelse med denne ansøgning og i dialog med kommunen flyttet ca. 20 m mod syd for at sikre at der kun er en merdeposition på maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Indenfor område 4 er der følgende naturpunkt:

- Mose mod øst

Område 4 er et lille rigkær, med en træbevokset mose som indeholder en temporær sø, beliggende øst for staldanlægget. Ikast-Brande Kommune vurderer at området har en stabil næringsstoffølsomhed, med en tendens til højere følsomhed, liggende i middelområdet. Jf. de opdaterede empirisk baserede tålegrænser fra 15. marts 2024 er det generelle tålegrænseinterval for et rigkær på 15-25 kg N/ha/år. Ikast-Brande Kommune vurderer at det specifikke tålegrænseinterval for området er i midten af det generelle tålegrænseinterval.

Området for en maksimal ammoniakdeposition (total deposition + baggrundsbelastning) på 18,6 kg N/ha/år. Det vurderes derfor at det ansøgte ikke vil medføre en tilstandsændring i område 4.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

§ 3 natur

Indenfor område 2 er der følgende naturpunkter:

- § 3 eng mod nord

Ikast-Brande Kommune vurderer at engen er en mindre fersk eng som vurderes at have en næringsstoffølsomhed i middelområdet og med en tendens til udvikling mod lavere næringsstoffølsomhed. Det generelle tålegrænseinterval for engen er på 15-25 kg N/ha/år og at engens specifikke tålegrænseinterval er i den midterste del af det generelle interval.

Baggrundsbelastningen fra 2020-2022 er på 12,8 kg N/ha/år.

Engen for en totaldeposition på 1,2 kg N/ha/år, så den samlede deposition til engen er på 14 kg.

Da engens samlede deposition er mindre end det generelle tålegrænseinterval vurderes det at engen ikke vil blive påvirket af den ansøgte udvidelse.

Indenfor område 3 er der følgende naturpunkter:

- Ny eng vest
- Ny eng nordvest
- Ny eng nord (1) og (2)
- Ny eng nordøst (1) og (2)
- Ny eng (øst)

Område 3 er et større fersk engområde med et generelt tålegrænseinterval på 15-25 kg N/ha/år.

Engområdet er delt op i 3 dele.

Den vestligste, vurderes af Ikast-Brande Kommune til at være omlagt senest i midten af 1990'erne. Dette område er engens fineste område. Ikast-Brande Kommune vurderer at området kan tåle en fremtidig deposition på op til 16,8 kg N/ha/år.

Anden af del af området er omlagt senest i 2007 og 2008. Denne del har en lidt lavere naturværdi og en højere tolerance end arealerne mod øst og vest. Denne del af mosen for en merdeposition på 12,7 kg N/ha/år i forhold til 8-årsdepositionen og på 5,5 kg N/ha/år i forhold til nudriften. Området for dermed en samlet deposition på 25,5 kg N/ha/år. Ikast-Brande Kommune vurderer at en merdeposition på 1,6 kg N/ha/år som er det der kommer fra Stald 3+4 ikke vil medføre en tilstandsændring af engområdet.

Den tredje og sidste del af engområdet er senest omlagt i 2015 og har udviklet engvegetation på trods af næringsstofbelastningen stald 1+2. Stald 1+2 blev etableret i 2018. Dette område for en maksimal deposition (total deposition + baggrundsbelastning) på 37,3 kg N/ha/år. Stald 3+4 medføre at det naturpunkt som for den højeste ammoniakdeposition stiger med 1,5 kg N/ha/år. Ikast-Brande Kommune vurderer at merdeposition er inden for hvad arealet kan tolerere uden at naturtilstanden ændres.

Område 5 består af følgende naturpunkt:

- § 3 Eng øst

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Området er en stører fersk eng, som Ikast-Brande Kommune vurderer til at have en stabil næringsstoffølsomhed i middelområdet. Det generelle tålegrænseinterval for ferske enge er mellem 15-25 kg N/ha/år og det specifikke tålegrænseinterval for området vurderes til at være i den midterste del af intervallet.

§ 3 engen for en maksimal ammoniakdeposition (total deposition + baggrundsbelastning) på 16,4 kg N/ha/år, hvilket Ikast-Brande Kommune vurderer at være inden for hvad arealet kan tolerere uden at der sker en ændring i naturtilstanden.

I nedenstående tabel, ses merdeposition i forhold til både nudrift og 8-årsdrift, samt totaldepositionen ved de nærmeste naturområder.

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Ny eng nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	13,9	5,7	13,9
Ny eng nord (2)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	13,6	5,3	13,6
Ny eng nordøst (1)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	19,7	7,4	19,7
Ny eng Nord (1)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	21,8	7,9	21,8
Ny eng (øst)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	16,8	6,7	16,8
Ny eng nordøst (2)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	24,5	9,3	24,5
Ny eng vest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	12,7	5,5	12,7
Mose 3 vest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	0,3
Mose mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	5,8	3,2	5,8
ammoniakfølsom skov mod nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,9	0,6	0,9
Mose Vest - ruhed skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,6	0,4	0,6

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Mose 5 mod nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,0	0,7	1,0	▼
Mose mod nord - mindre fattigkærsområde	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,8	0,5	0,8	▼
Mose mod nord	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,0	0,5	1,0	▼
Hede mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,5	0,4	0,5	▼
Hede mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,2	0,3	▼
§3 eng mod nord	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,2	0,7	1,2	▼
§7 overdrev mod sydvest	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Mose mod sydøst - Karstoft Å	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
§3 Eng øst	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	3,6	1,8	3,6	▼
Mose 2 vest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,1	▼
Mose 1 vest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,5	0,4	0,5	▼
Mose 4 Vest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,5	0,3	0,5	▼
Mose nord	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,0	0,5	1,0	▼
Skjern Å og Overdrev	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼

Figur 7. Oversigts over nærmeste kategori 1-3 natur, samt deres merdeposition og totaldeposition.

Natura 2000

Der er foretaget beregninger til ét Natura 2000-habitatområde omkring Sønderkærvej 4. Det er Mose ved Karstoft Å, som er beliggende ca. 6,5 km mod syd/øst. Derudover er der foretaget en beregning til et kategori 1 naturområde, hvor naturpunktet ligger lige indenfor Natura 2000 området Skjern Å, som er beliggende mere end 8 km mod nordvest.

3.6 Lugtemission

Påvirkning af lugt er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk og ses i nedenstående figur 8.

Enkeltbolig

Der er få enkeltboliger omkring ejendommen. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Engbækvej 44. Geneafstanden er overholdt.

Samlet bebyggelse

Nærmeste samlede bebyggelse er udpeget som *Uhre Byvej 1*. Området tilhører Uhre By. Geneafstanden er overholdt.

Byzone

Nærmeste byzone er *Brandlund By, Brande*. Det er et område, som i kommunalplanen er udpeget til blandet bolig og erhverv område. Geneafstanden er overholdt.

Konsekvenszonen for lugt er beregnet til 677 meter. Konsekvenszonen er det område, som identificerer hvilke naboer, der vil kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Arvad Møllevvej 29A 	0	FMK	154,5	154,5	7535,1	Ja
Engbækvej 44 	0	FMK	154,5	154,5	1125,8	Ja
Karstoftvej 3 	0	FMK	154,5	154,5	1155,1	Ja
Sønderkærvej 3 	0	FMK	154,5	154,5	195,1	Ja
Uhre Byvej 7 	0	FMK	154,5	154,5	1426,4	Ja
Uhre Byvej 1 	0	FMK	274,7	274,7	1425,5	Ja
Brandlund By, Brande 	0	FMK	488,6	488,6	5199,1	Ja
Brandlund By, Brande 	0	FMK	488,6	488,6	4872,7	Ja

Konsekvenszone: 677 m

Figur 8. Lugtberegning, uddrag fra husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 242 374.

3.6.1 Kumulation til naboer

Der er undersøgt for kumulation i forhold til nærmeste nabo, samlet bebyggelse eller byzone.

For nærmeste nabo, er der ingen husdyrbrug indenfor 100 meter af beboelsen. Der er derfor ingen kumulation til nabo.

For samlet bebyggelse er der ikke fundet kumulation, da ingen ejendommen beliggende indenfor 100 m er registreret med husdyr.

Ved nærmeste byzone er der et husdyrbrug indenfor 500 m, men ingen husdyrbrug indenfor 300 m. Byzonen er blandet bolig og erhverv fra gældende kommunalplan 2021-2033. Geneafstanden er beregnet til de to nærmeste områder.

3.7 Øvrige emissioner og gener

3.7.1 Støj

Ejendommens væsentligste kilder til støj er ventilationsanlægget, foderleverancer og anden transport til og fra ejendommen.

Ventilationsanlægget bliver, jf. tidligere afsnit, vedligeholdt og rengjort samt optimeret med jævne mellemrum. Det er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styreenhed, hvilket sikrer mod overventilering af staldene.

Færdigfoder indblæses i fodersiloer, men der sker ingen forøgelse i antal leverancer (1-2 gange i ugen).

Transporterne kan foregå fra tidlig morgen til sen aften, men sker primært mellem kl. 7.00 og 18.00. Ligeledes tilstræbes det, at der ikke foregår tung transport på søn- og helligdage.

Ansøger vurderer at ventilationen vedligeholdes og har et støjniveau og driftstid som ikke generer hos naboer. Det er især beplantning i hønsegård og afstand til naboer som sikre at det ikke støjer. I forbindelse med transport og aflæsning af foder, er den korte driftstid og det forhold, at transport af foder især sker i dagtimerne, medvirkende til at støj herfra ikke generer.

3.7.2 Støv

Støv undslipper fra produktionen via ventilationsluft. Produktionen foregår i et tørt klima, derfor vil der være støv i ventilationsluften fra staldene. Afstanden til naboer og støvmængden fra staldene er til sammen det, som karakteriserer graden af genen. Der er god afstand til naboerne. Nærmeste nabo (med landbrugspligt) er beliggende mere end 600 meter fra stalden. Når lugerne til hønsegårdene er åbne, bliver den støv der undslipper fra staldene fanget i beplantningen i hønsegårdene. Når der produceres skrabeæg, vil støvpåvirkningen fra ventilationsafkast være større.

I forbindelse med tømning og udkørsel af husdyrgødning kan der opstå støvgener. For at mindske støvgener mest muligt, bestræber ansøger sig på at afvikle disse aktiviteter indenfor normal arbejdstid og på hverdage. Transportmateriel er indrettet til kørsel med dybstrøelse og fast gødning og vedligeholdes løbende. Vognene er indrettet så der ikke tabes materiale på vejen.

Der kan være støvgener i forbindelse med aflæsning af foder. Det begrænser sig til få timer ugentligt. Fodersiloerne er forsynet med støvfang i form af cykloner der separerer luft og foder ved aflæsning. Foderstøv skal undgås for ikke at danne grundlag for algevækst og tiltrække fugle og gnavere. Derfor sikres effektiv virkning af cyklonerne for at begrænse problemet.

Ansøger vurderer at der ikke forekommer støv mere end 20 m fra staldene. Beplantningen omkring ejendommen opfanger den mængde støv som undslipper gennem lugerne og via ventilationsafkast. Der tages hensyn i forbindelse med udmugning. Især når den tørre dybstrøelse køres bort. Den ugentlige transport af fastgødning giver ingen støvproblemer.

Ved aflæsning af foder vil defekt foderrør og cykloner blive repareret så der ikke kommer støv og foderspild. Samlet vurderer ansøger at der er taget tilstrækkelige forholdsregler til at sikre omgivelserne mod støv

3.7.3 Lys

Der er installeret lysstyring, således, at lyset ikke er tændt unødigt. Der er desuden installeret lysdæmpning, således, at effektforbruget reduceres yderligere.

Staldene har lamper ved forrummets indgangsparti som er tilsluttet bevægelses sensor. De store lysarmaturer ved porte som kun anvendes ved ind- og udsætning af dyr, tændes manuelt. Staldene er uden vinduer eller lysplader i taget, ventilationsåbninger er ligeledes lystætte. Dagslængde og lysintensitet med kunstigt lys hos hønerne er reguleret efter æg ydelse og hønernes udvikling. Det styres i computeren.

Samlet vurderer ansøger at der er taget tilstrækkelige forholdsregler til at sikre omgivelserne mod utilsigtet lyspåvirkning.

3.7.4 Skadedyr

Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler. Bekæmpelse følger retningslinjerne fra Aarhus Universitet.

Der er aftale med skadedyrsfirmaet Anticimex A/S, vedr. tilsyn og bekæmpelse på ejendommen.

Bekæmpelse foregår ved at forhindre skadedyr som gnavere, fugle og insekter adgang til stalde og foderopbevaring. Der er kontrol af døre og porte for at sikre, at de yder tilstrækkelig beskyttelse mod skadedyr. Siloer holdes tætte og foderspild opsamles. Der bekæmpes straks, hvis der observeres skadedyr. Det er gældende for hele ejendommen og arealerne omkring.

Fluer har ikke oplagte steder til at opformere sig i produktionen. Strølsen er tør og fjernes fra ejendommen. Derudover æder hønerne de fluelarver der måtte udklækkes.

Ansøger vurderer at renholdelse på ejendommen sammen med tilsyn og bekæmpelse ved professionelt firma er tilstrækkelig til at sikre ejendommen og omgivelserne mod skadedyr.

3.7.5 Transporter

Transport til ejendommen foregår ad Sønderkærvej. Daglig transporter med æg, foder og medarbejdere har egen indkørsel. Det er den oprindelige indkørsel til ejendommen. Husdyrgødning transporteres også via Sønderkærvej, men med en indkørsel som ligger lidt mod syd/øst ud for eksisterende bygninger stald1+2. Der vil også blive etableret transportveje mod syd til stald 3+4. Indkørslerne vil blive etableret overfor så der kommer til at være to vejkryds som afvikler transport til ejendommens to produktionssteder.

Der afhentes æg 3 gange ugentlig til ægpakkeri. Det er normalt i hverdage og i dagtimerne. Foder leveres ugentligt og der er tale om leverancer, hvor aflæsning forventes at kunne afsluttes i løbet af

en time. Der kan forekomme mere end én foderleverance pr. uge. Afhentning af gødning er sat i system så det passer ind i bioanlæggets indvejningsplan. Det tilstræbes at al aktivitet i forbindelse med normal drift kan ske i tidsrummet 7.00-18.00 og ikke på søn- og helligdage.

DAKA afhenter døde dyr, når containeren hertil er tilmeldt til tømning.

Udsætning af gamle høner, samt indsætning af nye hønniker skal tilpasses til plan for aftagere og opdrætter. Det kan derfor ikke garanteres at aktiviteten kan holdes indenfor normal arbejdstid. Det er aktiviteter som sker årligt og derfor forventes det ikke at udgøre nogen unødige gene.

Udenfor normal arbejdstid kan transport i forbindelse med ikke planlagt reparation og uforudsete hændelser forekomme.

Tabel 4. Transporter

Type	Nudrift	Ansøgt	Forskel
Levering af foder	70	140	70
Levende dyr	8	16	8
Afhentning af æg / levering af emballage	121	121	0
Husdyrgødning	53	106	53
DAKA	39	39	0
Dagrenovation	12	12	0
I alt	303	434	131

Ansøger vurderer at der ikke forekommer et unormalt stort antal transporter. Den offentlige vej som fører hen til ejendommen, anvendes til transportvej. Det er en mindre vej og den har tidligere været i stand til klare trafikken, det vurderes også at være tilfældet fremover.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr afhentes af DAKA på ejendommen, i henhold til gældende regler¹.

Der anvendes lukkede containere til daglig indsamling af døde dyr. De er placeret ved sydlige ende af stald 1+2, der ønskes størst mulig afstand til DAKA-transport, samtidig med at daglig bortskaffelse fra staldene skal være praktisk. Døde dyr afhentes efter behov – ca. én gang i ugen i sommerperioden og ca. én gang hver anden uge i vinterperioden. Der afhentes kun døde dyr efter forudgående aftale.

Det forventes, at der er ca. 2.000 døde høner årligt.

¹ BEK nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr

Ansøger vurderer at det er normalt for produktionen, og at indsamling i container er tilstrækkelig til at undgå gener.

3.8.2 Affald

Ejendommen skal overholde Ikast-Brande Kommunes affaldsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen.

Medicin til vacciner vil blive opbevaret i køleskab, der opbevares ikke vacciner udover det som anvendes til aktive hold. Der anvendes stort set ikke medicin i produktionen. Evt. lægemiddelsrester og brugte kanyler samles i særlig beholder og bortskaffes som veterinært risikoaffald på genbrugsplads.

Der sorteres i brandbart, plast og farligt affald. Der er forskellige beholdere til de enkelte fraktioner.

Farligt affald skal i henhold til Ikast-Brande Kommunes regulativ for erhvervsaffald, bortskaffes til godkendte modtageanlæg, og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører. Godkendte transportører og modtageanlæg kan findes på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside.

Genbrugeligt affald - kan afleveres gratis på alle containerpladser

EAK-kode Mængder pr år

Pap 15 01 01	10-50 kg
Papir 15 01 01	0-400 kg

Genbrugeligt affald – kan afleveres på alle containerpladser i mindre mængder imod betaling

EAK-kode Mængder pr år

Jern og metal 02 01 10	0-5.000 kg
Tomme sække af plast	0-100 kg
fra foder o.l. 15 01 02	0-100 kg
Plast 15 01 02	0-500 kg
Paller 15 01 03	0-25 stk.
Malet og/eller lakeret træ 17 02 01	0-20 kg

Klinisk risikoaffald og medicinrester – skal afleveres på apoteket

EAK-kode Mængder pr år

Kanyler i særlig beholder 18 02 02	ca. 0,5 kg
Medicinrester 18 02 08	0 -1 kg

Brugte kanyler samt tomme medicinflasker fra veterinærmedicin afleveres til genbrugsplads som veterinært risikoaffald.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Farligt affald

Farligt affald – kan afleveres gratis på containerpladser i mindre mængder.

EAK-kode Mængder pr år

Lysstofrør & elsparepærer 20 01 21 ca. 50 stk.

Spraydåser 16 05 04 0-5 stk.

Spildolie 13 02 08 0-50 l

Oliefiltre 16 01 07 0-5 kg

Batterier – alle typer 20 01 33 0-50 kg

Der foretages følgende aktiviteter i forhold til affald:

1) Affaldsforebyggelse

Foder leveres i løsvægt, direkte fra lastbil til fodersilo, uden brug af emballage.

Dyrene til indsætning transporteres på lastbil, i plastkasser der genanvendes.

Plastkasser til flytning af hønnikerne genanvendes.

2) Forberedelse med henblik på genbrug

Ved indsætning af dyrene er medarbejderne opmærksomme på ikke at beskadige transportkasserne således, at de kan genanvendes.

Kasserne til hønnikerne bliver ligeledes behandlet med omhu, således de kan genanvendes.

3) Genanvendelse

Se ovenstående.

4) Anden nyttiggørelse

Alt gødningen anvendes til produktion af bioenergi.

5) Bortskaffelse Medicin:

Der udskrives kun den medicin der skal anvendes til hver behandling. Skulle der opstå en situation med en medicinrest, bliver den afleveret på en kommunal modtagestation eller til dyrlægen.

Evt. restaffald bliver håndteret ifølge gældende vejledning, f.eks. udskiftning af lysstofrør.

Ansøger vurderer, at den beskrevne strategi i forhold til affald og sortering er tilstrækkelig, til at sikre en korrekt og miljømæssig korrekt håndtering af ejendommens affald.

3.8.3 Olie og kemikalier

Der opbevares ikke dieselolie på ejendommen.

Til hver servicerum er der en olietank og et oliefyr som varmer pakkerum op.

Der opbevares kemikalier i form af rengøringsmidler. Der opbevares medicin i form af vacciner, kun til aktuel brug.

Ansøger vurderer at det beskedne lager af vacciner er tilstrækkelig sikret ved opbevaring i køleskab i forrum til æglæggestalde.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

3.8.4 Energiforbrug

Energiforbruget forventes at stige med ca. 100.000 kWh/år, i forbindelse med at produktionen omlægges til ren skrabeægsproduktion. Hvis der produceres frilandsæg i stald 1+2 vil behovet for ventilation være mindre og energiforbruget i form af strøm også mindre. Nuværende forbrug er opgjort til ca. 100.000 kWh/år. Dette vil så stige til ca. 200.000 kWh/år, ved produktion af skrabeæg i alle stalde. Dette vil være et worst case scenarie, når man ser på de to produktionsformer der ansøges om, hhv. skrab og friland i stald 1+2. Stigningen sker, da ventilationsbehovet er størst ved skrabeægproduktion, idet hønerne ikke skal ud. Belægningsgraden øges også med 50 % i forhold til den økologiske produktion.

Der bruges strøm til ventilation, lys og foderanlæg. Ventilationen er den primære kilde til strømforbrug. Det årlige strømforbrug er lavt for disse stalde da ventilationen er meget effektiv.

Ansøger vurderer at anlæggets strømforbrug svarer til andre nyere stalde med nyeste teknik. Energiforbruget er ikke ens for de to produktionsformer, men bedst mulig for begge. Der er etableret den bedste teknologi som sikrer et lavt energiforbrug.

3.8.5 Vandforbrug

Ejendommen er tilsluttet alment vandforsyningsanlæg (byvand). Størstedelen af vandforbruget går til drikkevand til hønerne, samt rengøring af pakkerum.

Det årlige vandforbrug forventes i ansøgt drift at ligge på 4.500 m³.

Vandbesparende foranstaltninger

- Vandrør, drikkekar/drikke nipler mv. kontrolleres daglig for utætheder og korrekt funktion
- Utætheder og fejlfunktioner repareres hurtigt
- Normalt er tørrengøring tilstrækkelig mellem to hold
- Der bruges iblødsætning i forbindelse med vask

Hvis der har været veterinære problemer, vil stalde blive vasket med vand, ved holdskifte. Der vil altid blive desinficeret mellem holdene, ligesom gødningsbåndene vil blive vasket.

Vandforbruget af drikkevand bliver kontrolleret og registreret ved dagligt tilsyn.

Ansøger vurderer at vedligehold og management er tilstrækkelig til at sikre et vandforbrug som er mindst mulig.

3.9 BAT-Ammoniakemission

Der er, af Miljøstyrelsen, fastlagt et BAT-krav til produktion af konsumæg fra skrabe- og frilandshøner. Denne produktion sker i stalde forsynet med fast gulv, gødningsbånd med hyppig udmugning og med adgang til udearealer (dog kun for friland). Staldsystemet er "høner, konsumæg, skrab og friland, fler-etagesystem med bånd". Derfor kan der produceres både skrabeæg og frilandsæg, dog ikke samtidig. Det er derfor også de to ansøgte produktionsformer.

Der anvendes fasefodring for at optimere hønnikernes forsyning med protein og fosfor.

Miljøteknologien *Gødningsbånd til æglæggende høns som ikke holdes i bur*, er valgt. Det sikrer en reduktion af ammoniakemissionen på 36 % for denne produktion. Den faste gødning fjernes 3 gange ugentlig, ved drift af gødningsbåndene jævnt fordelt hen over ugen.

Faktisk emission

Den faktiske emission fra anlægget er 7.106 kg N-NH₃, beregnet i Husdyrgodkendelse.dk ud fra stalde og de valgte staldsystemer og valg af management. BAT-krav til produktionen er beregnet til 9.375 kg N-NH₃ årligt. Dermed er BAT-kravet for ejendommens produktion overholdt med 2.269 kg N/år.

Valg af miljøteknologi

Det er valgt at fortsætte driften med etagesystem og udmugning 3 gange om ugen ved hjælp af gødningsbånd til lukket lagring. Der er udarbejdet teknologiblad for gødningsbånd til æglæggende høns og der kan opnås en ammoniakreduktion på 36 % ved 3 ugentlige udmugninger sammenlignet med 1 ugentlig udmugning. Teknologien er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Miljøteknologien er valgt ikke for at overholde BAT-kravet, da BAT-kravet er overholdt uden brug af teknologien. Udmugning 3 gange om ugen, er valgt for at kunne overholde depositionsgrænserne til de nærmeste kategori 1-3 naturområder.

Fravalg af teknologier

Luftrensning er fravalgt, fordi staldene forsynes med anden teknologi. Der er ikke udviklet teknologi til luftrensning i forbindelse med produktion af konsumæg endnu.

Management

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Uddannelse af personale

- At medarbejderne deltager i fagligt relevante aktiviteter
- Ansøger holder sig fagligt ajour ved læsning af relevant faglitteratur og sparring med rådgivere og andre landmænd mm.

Ressourceforbrug

- At der føres regnskab med vand- og energiforbrug, og at der føres journal over forbruget.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

Ansøger er tilsluttet vandværk, derfor registreres vandforbruget hver dag. Ansøger har i det daglige fokus på at minimere vandforbruget i forbindelse med vask og rengøring.

Egenkontrol / dagligt tilsyn

- Der føres daglige tilsyn med mekanisk udstyr, såsom ventilationsanlæg, foderanlæg og vandingssystem som kontrolleres for evt. funktionssvigt
- Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg, mm.
- Dagligt føres logbog over produktionsparametrene, foderforbrug, vandforbrug, temperatur, fugtighed og dødelighed

I logbog noteres uregelmæssigheder i forhold til driften; fx strømsvigt, foder og vandsvigt mm.

Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.

Uheld og driftsforstyrrelser

Der er overvågning af ventilationen og foderanlæg.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, uheld ved transport af husdyrgødning.

Minimering af risiko for uheld:

Der er etableret en alarm på ventilationsanlægget således, at der i forbindelse med driftsstop, bliver iværksat nødventilation i anlæggene. Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmen aktiveret. Det tilstræbes at opbevaring, læsning og transport af husdyrgødningen kan ske uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive opsamlet.

Minimering af gene og forurening ved uheld:

Forkert foder bliver udskiftet så snart, der er kendskab til fejlløse. Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget. Evt. spild af husdyrgødning bliver opsamlet og der gøres tiltag så videre spredning stoppes.

Ved større uheld kontaktes myndighederne.

Ansøger vurderer at husdyrbruget er indrettet og management kan udføres sådan at der ikke er unødigt risiko for, at husdyrbruget er årsag til forurening og ulemper for natur og beboere i området.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

Landskab og kulturarv

De to stalde er opført som rundbuehaller og ligger i et område, der i Kommunalplanen 2021-2033 er udpeget som:

- Indenfor område med drikkevandsinteresse

Stald 1+2 blev bygget til at opfylde kravene til økologisk ægproduktion. Der søges om omlægning til konventionel drift. Driften vil omfatte produktion af både skrabeæg og frilandsæg i anlægget, dog ikke samtidig. Ny stald 3+4 er indrettet til produktion af skrabeæg i etagesystem med gødningsbånd og ekstra verandaareal for at tilgodese dyrevelfærd.

Stald 1+2 er delvist omgivet af beplantning. Det skærmer en smule af mod indsyn til ejendommens stalde og siloer. Stald 3+4 bliver delvis skjult af eksisterende læbælter. Forbipasserende vil i et vist omfang kunne se staldene på begge sider af Sønderkærvej 4. Staldene er opført i mørke afdæmpede farve. Siloerne er mat grå stål og ikke dominerende i forhold til bygningerne. Det nye staldanlæg og siloer bliver i samme farver og stil. Placeringen tog udgangspunkt i den økologiske produktion. Det var nødvendigt med frit areal omkring staldene til hønsegårdene. De vil blive brugt i de tilfælde at der produceres frilandsæg i stald 1+2. Stald 3+4 etableres tættere på Sønderkærvej for at drive en mere rationel drift. De to anlæg er ikke placeret i direkte tilknytning til hinanden, men det er alligevel valgt at produktionen skal godkendes samlet af hensyn til både ammoniakdepositionen til nærmeste naturområder og lugtemissionen ved nærmeste naboer.

Produktion af frilandsæg kræver beplantede hønsegårde. Produktion af skrabeæg foregår udelukkende i staldanlægget. Der er yderhegn i hønsegårdene, som afgrænser området til hønerne. Langs yderhegn er der et enkelt-rækket læhegn, mod øst og vest. Mod nord og syd er der delvis afskærmet med læbælte.

Udvidelsen af husdyrproduktionen ændrer ikke ejendommens bygningsmæssige udtryk. Der kommer flere høns i staldene. Belægningen for skrabe- og frilandshøns er 9 høner pr. m² nytteareal i stalden indrettet til æglæggende høner.

Det vurderes, at ændringen fra økologisk konsumægproduktion til skrabe- og frilandskonsumægproduktion ikke vil medføre nogen forringelse af kulturarv eller landskabelige værdier i området. Det nye staldanlæg vil også kunne etableres som beskrevet uden at give anledning til væsentlige forringelser af kulturarv og landskabelige værdier.

Bilag IV arter

Jævnfør Ikast-Brande Kommunes hjemmeside og oplysninger fra Borger GIS er følgende bilag IV arter observeret i området: Vandflagermus, Sydflagermus, Odder, Markfirben, Storstorsalamander, Spidssnudet Frø, og Ulv. Ca. 1 km sydvest for stald 1+2 er der observeret Spidssnudet frø. Odderen overvåges ved udløbet fra Skjern Å til Mes Sø.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

På www.naturdata.miljoeportal.dk og www.arter.dk er der ingen registreringer ved ejendommen.

Ændringen i driftsformen resulterer i en øget ammoniakemission fra staldanlægget på 4.828 kg N/år i forhold til nudriften og 7.106,3 kg N/år i forhold til 8 års drift. For 8 år siden var der ingen husdyr på ejendommen.

Der ændres ikke på stald 1+2. Hvis der etableres udearealer, vil de ikke blive belastet når der produceres skrabeæg. Rundt om stald 3+4 etableres der ikke udearealer.

Det vurderes derfor at det ansøgte ikke forringer levevilkårene for bilag IV arter i området.

Vurderingen af området ved etableringen af skrabeæg eller frilandsproduktion i staldene er, at det ikke vil medføre en forringelse af den omkringliggende natur, og dermed ikke forringe levevilkårene for bilag IV arterne eller andre arter af planter og dyr. Det vurderes ligeledes, at meremissionen på de nærmeste undersøgte naturområder, ikke medfører forringelser af naturtypen, og dermed heller ikke på bilag IV arterne og deres levesteder.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

Som beskrevet i afsnit 3.9 er BAT-kravet overholdt for den ansøgte produktion. Den tilgængelige miljøteknologi *Gødningsbånd til æglæggende høns som ikke holdes i bur*, bliver anvendt. Produktion anvender det staldsystem med lavest emission og den indretning som tilgodeser hønernes velfærd mest.

Vurdering

Det vurderes, at der er anvendes BAT-teknologier i det omfang, det er muligt.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

Som beskrevet i afsnit 3.5 og 3.5.1. er der ingen totaldeposition på kategori 1 - og 2 natur.

Kategori 1-natur

Nærmeste kat 1. natur er beliggende 6 km sydøst for ejendommen her er tale om et moseområde ved Karstoff Å.

På grund af den store afstand vil totaldepositionen fra anlægget til naturområdet ligge på 0,0 kg N/ha. Krav i forhold til maksimal deposition på området er dermed overholdt.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2 naturtype er et overdrev beliggende 3,1 km vest for ejendommen. Krav til totaldepositionen til kategori 2-natur er maks. 1 kg N/ha. Totaldepositionen fra anlægget til naturområdet ligger på 0,0 kg N/ha.

Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kat. 3-natur er maksimalt 1,0 kg N i merdeposition. Kommunen kan, efter nærmere vurdering, tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha. Der kan ikke stilles krav ved mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

De nærmeste områder med enten kat. 3-natur eller § 3 natur er et § 3 beskyttet engområde umiddelbart nord for stald 1+2. Eng området for en merdeposition på mellem 5,3 kg N/ha/år og 9,3 kg N/ha/år i forhold til for 8 år siden.

Ikast-Brande Kommune har over et par dage i 2024 besigtiget de nærmeste naturområder og har delt områderne op i 5 underområder, da der er flere af områderne som har en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år, og lavet en vurdering af hvad hvert område kan tåle af merdeposition. Kommunens besigtigelse er vedlagt som bilag til ansøgningen.

Områderne og hvad de for af ammoniakdeposition er beskrevet i ansøgningens afsnit 3.5.1.

Vurdering

For KAT. 1 natur må den maksimalt totaldeposition være på 0,7 kg N/ha/år. Hvis der er kumulation fra andre husdyrbrug, må totaldepositionen maksimalt være på 0,4 og 0,2 kg N/ha/år ved kumulation med hhv. 1 og mere end 1 andet husdyrbrug. Det nærmest placerede KAT 1 naturområde som husdyrbruget på Sønderkærvej 4 kunne have en påvirkning af, er ikke påvirket af andre husdyrbrug. Der er derfor ikke regnet med kumulation. Med en beregnet maksimal totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år er afskæringskriteriet for kat. 1 natur overholdt.

For KAT. 2 natur er der en beregnet totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år. Da afskæringskriteriet er en totaldeposition er maksimalt 1,0 kg N/ha/år, overholder det ansøgte projekt dette. Det vurderes, at der ikke kan tillægges en negativ effekt af det ansøgte.

Samlet vurderes det at det ansøgte ikke vil påvirke naturområderne og at det ansøgte, ikke vil medføre at der sker en tilstandsændring i områderne.

4.4 Lugtgener for omboende

Lugtgeneafstand til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone er alle overholdt. Der er ikke regnet med påvirkning fra andre husdyrbrug ved kumulation til nærmeste nabo, samlet bebyggelse eller byzone. En nærmere beskrivelse kan se i afsnit 3.6.1.

Vurdering

Da geneafstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone er overholdt jf. ovenstående, og med en god margin, vurderes det, at skrabe- eller frilandsægproduktion ikke giver forøgede gener for omboende.

4.5 Støjgener

Som beskrevet i afsnit 3.7.1 er de væsentligste støjgener forbundet med ventilationsanlæg og fodertransport og aflæsning.

Transporter og andre støjende aktiviteter afvikles så vidt muligt i dagtimerne og ikke i weekender eller på helligdage. Ventilationsanlægget kører dog ofte om natten i sommerhalvåret, for at køle staldene ned, når lugerne er lukket. Derfor er ansøger særligt opmærksom på at vedligeholde ventilationsanlæggene, så de kører optimalt og med mindst mulig støj. Ud fra ovenstående vurderes det samlet set ikke, at husdyrbruget vil medføre væsentlige støjgener i nærmiljøet.

4.6 Støvgener

Som beskrevet i afsnit 3.7.2 er de væsentligste støvgener forbundet med ventilationsanlæg, foder aflæsning og transport.

Der kan opstå støvgener ved levering af foder. Ved transport på ejendommen i sommerhalvåret kan der ligeledes opstå støvgener, da tilkørselsforholdene til ejendommen udelukkende er grusveje.

Tiltag

På fodersiloerne er der monteret en støvcyklon, således støvgenerne minimeres ved indblæsning af foder.

I tilfælde af væsentlige støvgener fra transport på ejendommens interne veje, vil hastigheden blive nedsat, for at reducere støvpåvirkningen.

Vurdering

Tiltagene vurderes som tilstrækkelige for at undgå unødige støvgener.

4.7 Lyspåvirkninger

Der er ingen lysplader i tagene på staldene. Der kan komme lys ud af lugerne til udearealet, men lugerne vil være lukket om aftenen/natten uanset om der produceres skrabe- eller frilandsæg. Der er således ingen fjernpåvirkning med lys inde fra staldene.

Hvis der etableres hønsegårde, vil beplantningen i ligeledes med til at begrænse lyspåvirkningen til omgivelserne. Der er lys ved porte og døre for at sikre medarbejdernes arbejdsmiljø. For yderligere beskrivelser af lyspåvirkninger, se afsnit 3.7.3.

Vurdering

Ansøger vurderer derfor ikke, at lys giver anledning til gener for naboer og omgivelser.

4.8 Skadedyr

Forholdene omkring skadedyrsbekæmpelse er beskrevet i afsnit 3.7.4. Al husdyrproduktion kan tiltrække skadedyr.

Rotter

For at minimere og hindre opformering af rotter, er alt foder opbevaret i lukkede siloer. Hele anlægget er baseret på fast husdyrgødning, der fjernes fra stalden via gødningsbånd. Der er ikke opholdssteder i dette system, hvor gnavere uset kan etablere sig.

Der er indgået en aftale med et professionelt firma om overvågning og bekæmpelse af skadedyr. Bekæmpelse iværksættes hvis der skulle opstå problemer med gnavere eller andre skadedyr.

Fluer

Udtørring i staldene og udmugning 3 gange om ugen minimerer mulighederne for udvikling af fluelarver. Høns spiser fluelarver og finder alle larver i dybstrøelsen. Der er således ikke fluer i stalden. Da der kun er dybstrøelse i tør tilstand, som ligger i staldene i længere perioder, hvor hønerne har adgang, vil der ikke være en væsentlig opformering af fluer.

Vurdering

Det vurderes, at de tiltag, som er foretaget, og bekæmpelsen på ejendommen er tilstrækkelige til ikke at give unødige gener for naboer.

4.9 Transporter

Beskrivelse af transporterne til og fra husdyrbruget er beskrevet i afsnit 3.7.5.

Som følge af det ansøgte, vil antallet af transporter stige med ca. 131 transporter om året. Stigningen skyldes primært et øget antal transporter af levende dyr til ejendommen og større gødningsmængde, der skal fraføres.

Udkørselsforholdene til offentlig vej fra Sønderkærvej bruges allerede i forbindelse med den nuværende produktion. Derfor forventes der ikke at være problemer med den ændring, der søges om.

Vurdering

Transporterne til ejendommen vurderes ikke at give anledning til forøgede unødige gener udover det som må forventes af et husdyrbrug af denne størrelse og karakter.

4.10 Energi

Energiforbruget og beskrivelse af energitiltag på ejendommen er beskrevet i afsnit 3.8.4.

Konkret for Sønderkærvej er der fokus på at holde energiforbruget på et minimum. Dette opnås bl.a. ved at sørge for, at ventilationen altid fungerer optimalt. Det gavner både energiforbruget og staldklima til gavn for hønerne. Derfor er der særligt fokus på vedligehold af anlægget. Ventilationsanlægget gennemgås derfor jævnligt for eventuelle defekter der skal udskiftes eller repareres.

Der er valgt lavenergibelysning med mulighed for lysdæmpning.

Der anvendes ikke energi til opvarmning af staldene, udover ekstern varmekilde til evt. at opvarme stalden før indsætning af unge hønniker.

Vurdering

Det vurderes, at den driftsform som anvendes, er tilstrækkelig til at sikre mod et for stort energiforbrug på ejendommen.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 3.8.5.

Der rengøres ikke konsekvent med vand, da staldanlæg kan tørrengøres med trykluft. Gødningsbånd og tværkanal vil evt. blive vasket med koldt vand. Det øvrige inventar bliver tørrengjort. Rengøringen afsluttes med en desinfektion med et godkendt middel. Hvis der vaskes, anvendes iblødsætning og højtryksrensere. Der er drikkenipler placeret højt for at lette hønernes vandoptagelse. Der er monteret spild render under drikkeniplerne. Der er daglig kontrol af vandforbrug for at opdage eventuelle lækager. Vandforbruget registreres kvartalsvist.

Vurdering

Tiltagene er effektive og vurderes tilstrækkelige til at holde vandforbruget på et minimum.

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Hele den overdækkede del af staldene er forsynet med fast bund. Fast gødningen og noget af dybstrøelsen fra staldene, fjernes med gødningsbånd og føres direkte i en lukket container. Gødningsbåndene fjerner al fast gødning hver gang de kører. Det er kun i forbindelse med skift af hold at al dybstrøelsen fjernes. Al husdyrgødning afsættes til biogasanlæg. Stalde og gødningslager er indrettet så spild og udsivning undgås og kan opsamles. Lovgivningen angiver det maksimale antal høns i hønsegården. Belastningen i hønsegårdene er derfor afstemt efter den gødningsmængde der afsættes og som beplantning og græs kan optage.

Der søges om mulighed for både skrabeægproduktion og frilandsægproduktion. Derfor er hønsegården ikke belastet når der kun produceres skrabeæg og hønerne ikke har adgang til udearealet.

Vurdering

Da al gødning fra staldanlægget afsættes til biogas, vurderes det, at der er minimal risiko for forurening af næringsstoffer til de omgivende jordarealer. Den gødningsmængde som frilands hønerne afsætter i hønsegårdene, er beregnet til at overholde gødningsnormen, og belaster derfor ikke jordarealer unødigt.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Salmonella og campylobacter

Der er flere typer bakterier, der kan smitte fra dyr til menneske. Derfor overvåges produktionen for disse sygdomme. Desuden er der tiltag som begrænser risikoen for at indføre smitten til dyrene. Her

er fokus på hygiejne i forbindelse med pasning af hønnikerne, der er separat rum til at skifte tøj og vaske sig før man går ind i stalden. Der er nul-tolerance overfor gnavere i stalde og foderopbevaring.

MRSA

MRSA står for Methicillin Resistente Staphylococcus Aureus. På dansk betyder det methicilin resistente stafylokokker.

Stafylokokker er en naturlig del af bakteriefloraen hos ca. 50 % af alle mennesker, og man kan ikke mærke, om man har stafylokokker f.eks. i næsen eller på huden.

Der foreligger ikke undersøgelser som påviser, at fjerkræ kan være bærer af MRSA CC 398.

Vurdering

Overvågning af salmonella og campylobacter i besætningen sikrer forbrugerne ved køb af Danske æg. Hønniken er grundlaget for denne produktion. Det er et nationalt overvågningsprogram som dækker hønerne i hele deres produktionsperiode. Det vurderes desuden, at hønniker og høns ikke giver anledning til forøget risiko for påvirkning af naboer med MRSA, salmonella eller campylobacter.

4.14 Alternative løsninger

Der er ikke undersøgt alternativer til placering af stald 1+2, da der er tale om husdyrproduktion i eksisterende stalde. Nuværende godkendelse til økologisk drift i stald 1+2 ansøges ændret til konventionel konsumægproduktion fra skrabe- og frilandshøner.

Der vil i stald 1+2 i fremtiden produceres enten skrabeæg eller frilandsæg, dog ikke begge ægtyper samtidig. Der har været justeret på placeringen af stald 3+4, men i alle tilfælde på sydsiden af Sønderkærvej. Det er den bedste placering i forhold til logistik, sikkerhed og i forhold til landskab. Frihed til at etablere hønsegårde ved stald 1+2 bliver kombineret med at rykke det nye staldanlæg 3+4 tættest mulig ind imod eksisterende bygninger og stald 1+2 til en samlet enhed.

Alternativ staldindretning

For valg af produktionssystem til ægproduktion er der ikke andre staldtyper, der ud fra et miljømæssigt synspunkt, er bedre end denne inventartype med etageanlæg. Den reducerede ammoniakfordampning er medvirkende til, at gødningen har højere kvælstof indhold, og derfor er med til at forbedre udbyttet i de marker hvor gødningen anvendes. Der er valgt et bygge ekstra veranda ind i det nye staldanlæg. Her kan etableres forskellige tiltag til adspredelse og til at sikre at hønernes fødesøgning- og skrabeadfærd stimuleres.

Set ud fra et dyrevelfærdssynspunkt tilbyder etagesystemet også de bedste muligheder for hønerne. Der er siddepinde højt i systemet til at hvile på og strøelse på gulvet til at udføre skrabe og støvbade adfærd.

Det valgte staldsystem og management giver den laveste emission. Derfor er valget det bedste for naturen. Samtidig giver staldsystemet nogle muligheder for at holde høns indendørs, samtidig med at deres behov tilgodeses med funktionen af inventaret.

Vurdering

Ansøger vurderer derfor, at den valgte placering og staldindretning er den mest optimale. En alternativ staldindretning har derfor ikke været aktuel.

4.15 Oplysninger om konsulenten

Konsulent der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten

I samarbejde med Per Dalager, Future Rundbuehaller ApS og Peder Gasbjerg

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Nikolaj Mazanti Aaslyng (cand.scient. i husdyrvidenskab), Miljørådgiver hos Velas.

5. Oplysninger om IE-husdyrbruget

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 40.000 stipladser fjerkræ.

5.1 Ophør af IE-husdyrbruget

Ved ophør, delvis ophør og ændring af ejerforhold for driften gives besked til kommunen.

Driftsophør kan omfatte:

1. En reduktion der medfører at husdyrholdet reduceres til under 40.000 stipladser.
2. Hele produktionen ophører

Ad 1. Vilkår og krav til driften er forsat gældende for den del af produktionen som fortsættes. Det svarer til, at management som er beskrevet i denne godkendelse opretholdes. BAT-krav for de stalde som er i drift, vil være gældende.

- Ophør af aktiviteter på IE-husdyrbruget skal meddeles kommunalbestyrelsen, det betyder at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under 40.000 stipladser
- Situationer omfatter de forhold, hvor husdyrbruget på grund af periodisk ophør, ikke har opretholdt sin produktionstilladelse, og godkendelsen er bortfaldet for den del, der ligger over stipladsgrænsen

Ad 2. Ved totalt ophør af produktionen vil der ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- Ophør af aktiviteter på husdyrbruget skal meddeles kommunalbestyrelsen
- Situationer omfatter forhold, hvor husdyrbruget på grund af periodisk ophør ikke har opretholdt sin produktionstilladelse, og godkendelsen er bortfaldet helt
- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- Container til gødningslager tømmes og rengøres
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler
- Staldene vil blive sikret mod frost og lukket ned således, at der ikke vil ske skade på inventar og servicebygninger.

Sønderkærvej 4, i Ikast-Brande Kommune

5.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management

BAT i forhold til ammoniakemission er beskrevet under afsnit 3.9 og 4.2.

5.2.1 BAT-Energi

Ved brug af EC-motorer i ventilationen er der valgt den mest energibesparende type ventilation.

Elementer som sikrer god isoleringsevne i staldens sider og tag, er ligeledes energibesparende.

I forhold til belysning vælges sparepærer/LED belysning med lys dæmper, så belysning kan reguleres i forhold til hønernes behov.

Vurdering

Det vurderes, at der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

5.2.2 BAT-Vand

Vandforbrug og spild holdes under opsyn. Der anvendes drikkenipler i staldene, hvor vandtrykket kan justeres så spild undgås.

Der er fokus på mulig besparelse i forbindelse med vask af staldene. Der tørrengøres når det er veterinært forsvarlig.

Vurdering

Det vurderes, at der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

5.2.3 Management

Medarbejdere sendes løbende på faglig efteruddannelse. Den ansvarlige for produktionen skal vide noget om produktionen og sørge for:

- Introduktion til effektivitetskontrollen
- Faglig viden om fugle og deres adfærd og behov
- Teknisk viden om stald og anlæg

Den gældende beredskabsplan for ejendommen opdateres.

Det gældende miljøledelsessystem opdateres i forbindelse med årlig indberetning.

Egenkontrol anvendes i den daglig drift.

Vurdering

Der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

6. Konklusion

Ud fra ansøgers beskrivelser af produktionen og med beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, er det ansøgers samlede vurdering, at der er gjort de nødvendige tanker om projektet.

Der er gennemført en plan, hvor der enten produceres skrabeæg eller frilandsæg afhængig af afsætningsforhold i markedet. Det aftales for et hold ad gangen i samarbejde med ægpakkerier.

De nye stalde er tænkt opført med ekstra veranda og friareal til hønerne. Det er for at sikre en bæredygtig produktion i en tid hvor fugleinfluenza i høj grad forhindre den tiltænkte anvendelse af hønsegårdene.

Der er tiltag som sikrer, at de nødvendige foranstaltninger udføres så projektet ikke indebærer væsentlige negative virkninger på miljøet.

Skiftet fra økologisk ægproduktion til skrabeæg eller frilandsæg er en naturlig følge af markedsforholdene indenfor afsætning og produktion af danske konsumæg. Det afspejler både hensyn til dyrevelfærd og et ønske om at udnytte ressourcerne bedst muligt.